

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a člnov senátu JUDr. Anny Markovej, JUDr. Dariny Ličkovej, JUDr. Štefana Šatku a JUDr. Kataríny Pramukovej, v právnej veci žalobcu: **B., a. s.**, N., X. H., IČO: X., zastúpeného Mgr. Ing. Mgr. I. I., advokátom, H., X. V. T., proti žalovanému: **C. D. C. P. S., a. s.**, U., X. B., IČO: X., zastúpenému Advokátskou kanceláriou V. M., s. r. o., P., X. B., IČO: X., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: **S. R. – M... H. S. R.**, M., X. B. 212, IČO: X., zastúpeného JUDr. M. K., advokátom, G., Box X. X. B., **o zaplatenie 342.420,97 eur (10.315.774,- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 17Cb/118/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/2/2007-307 zo 7. augusta 2008, právoplatného 2. septembra 2008, takto

rozhodol:

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému trovy dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave, ako súd prvého stupňa, rozsudkom č. k. 17Cb/118/2003-211 z 31. októbra 2006, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 10.315.774,- Sk s 9,07 % úrokom z omeškania p. a. od 06. 07. 2006 do zaplattenia a 81.423,- Sk na náhradu trov konania, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil prvostupňový súd odkazom na ustanovenia § 155 ods. 1, ods. 2, § 369, § 373, § 374, § 502, § 757 Obchodného zákonníka, § 7, § 11, § 21, § 22, § 56, § 57, § 64, § 68, § 89 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov a zisteným skutkovým stavom, z ktorého mal za preukázané, že predmetom sporu je náhrada škody predstavujúca nevyplatené dividendy akcionára spoločnosti T., a. s., B., spoločnosti B., a. s., H., za účtovný rok 2002 v sume 10.315.774,- Sk. Žalobca zmenovým výpisom z účtu majiteľa cenných papierov ku dňu 09. 10. 1998 preukázal, že je vlastníkom 98 kusov akcií spoločnosti T., a. s.. Žalovaný svoj úkon na uvedenom doklade označil ako služba 005 - zmena majiteľa cenného papiera. Zákonnosť nadobudnutia akcií je potvrdená aj v rozsudku NS SR zo dňa 28. 02. 2001, sp. zn. MCdo 2/1999, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR a v jeho odôvodnení bolo výslovne uvedené, že exekúcia sa mohla uskutočniť aj predajom cenných papierov. S ohľadom na uvedené skutočnosti považoval súd prvého stupňa vlastnícke právo k akciám za nesporné, a preto neriešil túto otázku. Z listinných dôkazov - pozvánky na mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti T., a. s., zo dňa 16. 11. 1998 a zápisnice z mimoriadneho valného zhromaždenia tejto spoločnosti z 26. 11. 1998, mal za preukázané, že žalobca, ako vlastník akcií, riadne vykonával akcionárske práva. Poukázal na to, že MF SR, ako orgán štátneho dozoru, s poukazom na ustanovenie § 82 zák. č. 600/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, vydalo 09.12.1998 Rozhodnutie o uložení opatrenia na nápravu zistených nedostatkov číslo 043/1998/SAN, ktorým uložilo žalovanému do troch dní od doručenia tohto rozhodnutia uviesť do pôvodného stavu, t. j. do stavu platného pred 09. 10. 1998, evidenciu účtu majiteľa - M. - ako jediného majiteľa akcií vydaných spoločnosťou T., a. s., číslo emisie X., séria X., ako aj evidenciu registra emitenta, ktorým je spoločnosť T., a. s.. Opravu malo SCP vykonať v zápisoch týkajúcich sa evidencie majiteľa účtu a registra emitenta ku dňu, keď sa chybný zápis vykonal a tiež malo zaslať všetkým osobám, na ktorých účte alebo v ktorých registri opravy vykonalo, výpis z ich účtu alebo registra s odôvodnením a bez zbytočného odkladu. Z textu rozhodnutia bolo zrejmé, že žalovaný má možnosť proti nemu podať rozklad do 15 dní od doručenia. Prvostupňový súd ďalej zistil, že žalovaný realizoval Rozhodnutie MF SR číslo 043/1998/SAN ešte v deň jeho doručenia (9.12.1998)

tak, že vykonal zápis v evidencii na ľarchu účtu žalobcu a v prospech účtu M. a tiež zápis v evidencii registra emitenta T. a. s.. Výsledkom vykonanej „opravy“ bolo, že na účte majiteľa - žalobcu nezostali žiadne cenné papiere, čo bolo preukázané stavovým výpisom z účtu majiteľa zo dňa 10. 12. 1998, ktorý mu bol doručený spolu s ozná o realizácii rozhodnutia o uložení opatrenia na nápravu zistených nedostatkov zo dňa 10. 12. 1998. Prvostupňový súd teda skonštatoval, že k zmene na účte žalobcu - odpísaniu akcií z jeho účtu - došlo na základe úkonu žalovaného. V príčinnej súvislosti s uvedeným úkonom žalovaného potom emitent - T., a. s., žalobcovi pri zmene podoby akcií žiadne akcie nevydal.

Súd prvého stupňa zastal názor, že keďže je žalovaný právnickou osobou, zriadenou na vykonávanie špecifických činností v rozsahu a spôsobom predpísaným Zákonom o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom, vedel a musel vedieť, že podľa § 56 ods. 1 písm. a) ZoCP je povinný evidovať zaknihované cenné papiere, zmeny ich majiteľov a ďalšie údaje, ktoré sa ich týkajú, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Evidenciu zaknihovaných cenných papierov vedie žalovaný na účtoch majiteľov cenných papierov a v registri emitentov cenných papierov (§ 57 ZoCP). Rovnako vedel a musel vedieť, že zmeny osoby majiteľa cenného papiera sa v súlade s ustanovením § 7 ZoCP môžu vykonávať prevodom cenného papiera, čo je zmena osoby oprávnenej z tohto cenného papiera uskutočnená na základe zmluvy a prechodom cenného papiera, čo je zmena osoby majiteľa cenného papiera na základe iných právnych skutočností. Interpretáciou ustanovení § 21 ods. 1, ods. 2, § 22 ods. 1, ods. 2 a § 68 ZoCP dospel k záveru, že žalovaný konal bez toho, aby dostal obsahovo zhodné príkazy na registráciu prevodu od prevodcu, aj od nadobúdateľa, a právne relevantný príkaz na registráciu prechodu dňa 09. 12. 1998 by muselo stredisku dať M. a súčasne priložiť doklad o zmene majiteľa cenného papiera, čo sa však v konaní nepreukázalo.

Obranu žalovaného tvrdiaceho, že 09. 12. 1998 pri odpisovaní 98 akcií spoločnosti T., a. s., z účtu žalobcu v prospech účtu M., konal v súlade so zákonom, lebo realizoval rozhodnutie MF SR č. 043/1998/SAN, ktoré bolo vydané v rámci výkonu štátneho dozoru v zmysle ustanovení § 82 a nasl. ZoCP, ktoré však ešte nebolo právoplatné, ale bolo vykonateľné, vyhodnotil prvostupňový súd ako nedôvodnú. Jej nedôvodnosť videl v tom, že rozhodnutie ukladalo žalovanému uviesť do pôvodného stavu, t. j. do stavu platného pred 09. 10. 1998, evidenciu účtu M. - ako jediného majiteľa akcií spoločnosti T., a. s., ako aj evidenciu registra emitenta uvedených akcií. Tento úkon bol v rozhodnutí MF SR označený

ako „oprava chybného zápisu“. Mal za to, že žalovaný vedel a musel vedieť, že podľa § 64 sa oprava alebo doplnenie vykonáva na základe námietky majiteľa účtu, osoby organizujúcej verejný trh alebo emitenta, ktorú uzná ako oprávnenú, ako aj na základe právoplatného rozhodnutia súdu. Oprava alebo doplnenie sa môže tiež vykonať z vlastného podnetu strediska, ak chybu alebo neúplnosť zistí (§ 65). Ani jedno z uvedených ustanovení nepripúšťa, že by sa oprava alebo doplnenie mohli vykonať na základe rozhodnutia, či opatrenia orgánu štátneho dozoru, ktorým v tom čase bolo MF SR. Rovnako tak z ustanovení § 21 a nasl. a § 68 ZoCP vyplýva, že zákon nedovoľuje vykonať na základe takéhoto opatrenia z účtu majiteľa prevod alebo prechod cenných papierov. Vyjadril preto presvedčenie, že žalovaný musel vedieť, že realizácia uvedeného rozhodnutia MF SR podstatným spôsobom zasiahne do jeho právneho vzťahu so žalobcom, a v konečnom dôsledku bude mať dopad na výkon akcionárskych práv žalobcu a jeho ďalších práv z vlastníctva akcií vyplývajúcich. Zároveň zdôraznil, že žalovaný nie je v oblasti kontroly vo vzťahu k MF SR v subordinácii, ako tvrdil, a jeho rozhodnutie splnil dobrovoľne, hoci v zmysle poučenia mohol proti nemu podať rozklad. S ohľadom na všetky tieto dôsledky, ktoré musel poznať, bolo jeho povinnosťou uplatniť všetky zákonom dané opravné prostriedky. Upriamil pritom pozornosť na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sž 20/99 z 28. 09. 1999, z ktorého vyplýva záver o tom, že riadny opravný prostriedok, prípadne aj žalobu, mohol podať iba žalovaný. Predmetné uznesenie (vydané v právnej veci žalobcu M. K. - jedného z drobných akcionárov - proti MF SR o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia MF SR 043/1998/SAN) v odôvodnení jednoznačne ustálilo, že zásadne výkonom kontroly, ktorej súčasťou sú aj oprávnenia ukladať opatrenia, sa nemenia práva a povinnosti kontrolovaného subjektu, ktoré mu vyplývajú zo zákona alebo zmluvy voči osobám, s ktorými je v právnom vzťahu. Opatrenie kontrolného orgánu je zásahom do právneho postavenia kontrolovaného subjektu, ale bez priameho dopadu na iné subjekty. V tejto súvislosti súd prvého stupňa konštatoval, že aj v súdenom prípade sa stav evidencie zmenil až úkonom kontrolovaného subjektu - žalovaného. Súčasne poukázal na totožné stanovisko ministra financií SR obsiahnuté v jeho liste z 9.5.2005, z ktorého je zrejmé, že zmena v evidencii zaknihovaných cenných papierov, tak na účte majiteľa cenných P., ako aj v registri emitenta, bola uskutočnená na základe úkonu SCP, nie na základe úkonu MF SR. SCP bolo pri výkone svojej činnosti v zmysle zákona o cenných papieroch autonómnym subjektom práva, ktorého vôľu nebolo možné nahradiť právnym aktom MF SR.

Súdu prvého stupňa bolo z konania vedeného v právnej veci iného žalobcu známe, že žalovaný tiež na základe upozornenia spoločnosti T., a. s., na prevedenie akcií bez súhlasu emitenta, ako aj na základe námietky majiteľa účtu cenných papierov M. voči neoprávnenému prevodu akcií z jeho účtu, vydal 21.10.1998 podľa § 27 ZoCP príkaz na registráciu pozastavenia práva nakladať s cennými papiermi z dôvodu takto vyvolaného reklamačného konania podľa Reklamačného poriadku SCP. Po získaní informácií o realizovaných prevodoch žalovaný vydal príkaz na zrušenie pozastavenia výkonu práv nakladania s cennými papiermi, z čoho mal prvostupňový súd za preukázané, že žalovaný bol presvedčený o zákonnosti prevodov cenných papierov z účtu M. na účet ďalších drobných akcionárov. Podľa mienky prvostupňového súdu, aj táto skutočnosť preukazuje, že žalovaný vedel, že realizáciou rozhodnutia MF SR poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu voči žalobcovi. Za nič nemiace na tejto skutočnosti označil súd prvého stupňa konštatovanie žalovaného v jeho podaní z 11. 05. 2006, že pred doručením rozhodnutia MF SR mal iný právny názor.

Ďalším dokazovaním prvostupňový súd zistil, že rozhodnutie MF SR č. 043/1998/SAN zo dňa 09. 12. 1998 bolo rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 05. 2002, sp. zn. 4Sž 143/01, právoplatným 04. 07. 2002, zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Na základe uvedeného rozsudku žalobca (a ďalší drobní akcionári) vyzval žalovaného v zmysle § 64 zák. č. 600/1992 Zb. v spojení s § 163 ods. 6 zák. č. 566/2001 Z. z. na vykonanie opravy na účtoch majiteľov cenných papierov tak, že účty uvedie do stavu platného pred 09. 12. 1998, teda pred vydaním zrušeného rozhodnutia MF SR č. 043/1998/SAN. Opravu bolo pritom potrebné vykonať aj v registri emitenta T., a. s., B.. Následne Úrad pre finančný trh, vykonávajúci podľa zák. č. 96/2002 Z. z. dohľad nad finančným trhom, žalobcovi listom z 08. 11. 2002 oznámil, že spoločnosť T., a. s., dňa 31. 01. 2000 zmenila podobu akcií zo zaknihovaných na listinné, a preto žalovaný nemôže vykonať opravu v príslušnej evidencii. Žalovaný tvrdil, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sž 143/01 mu bol doručený 08. 07. 2002 s tým, že nie je pre neho záväzný, keďže nie je orgánom v zmysle ustanovenia § 159 ods. 2 OSP. Nesplnenie zákonom stanovenej povinnosti vykonať opravu chybného zápisu, ktorú však žalovaný označil ako spätnú zmenu majiteľa akcií, odôvodnil žalovaný aj tým, že nie je právne ani technicky možná, keďže došlo k zmene podoby akcií zo zaknihovaných na listinné. Zaknihované akcie mali podobu zápisu na účte ich majiteľov a v registri emitenta, tieto však po zmene podoby akcií už neexistujú. Žalovaný v súčasnosti vedie len zoznam akcionárov spoločnosti T., a. s., a

zápis do tohto zoznamu nemá konštitutívne účinky, ako je to v prípade zaknihovaných cenných papierov. K uvedenému zaujal prvostupňový súd názor, že pre prípad domnievania sa žalobcu, že ide o neúplnosť v evidencii žalovaného, táto mohla vzniknúť až právoplatnosťou rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 05. 2002, ktorá nastala až v čase, kedy žalovaný dotknuté cenné papiere emitované spoločnosťou T., a. s., vo svojej evidencii neevidoval, a teda nemohol uskutočniť žiadne zápisy týkajúce sa týchto cenných papierov.

Súd prvého stupňa neakceptoval ani tvrdenia žalovaného, ktorými, pridržiavajúc sa ustanovenia § 11 ods. 1 ZoCP účinného v čase premeny podoby akcií (30.1.2000), prezentoval, že stredisko je povinné do 30 dní odo dňa, keď dostane od emitenta oznámenie o premene podoby cenného papiera podľa § 9 ods. 1, odovzdať emitentovi výpis z jeho registra, a to v rozsahu evidovaných údajov týkajúcich sa cenného papiera, ktorého podoba sa premieňa. Od okamihu splnenia tejto povinnosti stredisko nesmie vykonávať vo svojej evidencii žiadne zápisy týkajúce sa cenného papiera, ktorého podoba sa premieňa. Ich neakceptáciu odôvodnil tým, že nie sú v súlade s právom. Okrem toho objasnil, že subjektívne medze právoplatnosti sa podľa právnej teórie môžu rozšíriť v dôsledku hmotnoprávnej úpravy, ktorá vzťahuje účinky právoplatného výroku rozhodnutia aj na iné osoby, než účastníkov konania, aj keď nejde o rozhodnutie o osobnom stave. Pojem orgán v zmysle § 159 ods. 2 OSP je potom legislatívnou skratkou. Z toho vyvodil, že žalovaný bol subjektom rozhodnutia MF SR č. 043/1998/SAN, a preto bol pre neho záväzný výrok rozsudku o jeho zrušení, aj keď mu bezprostredne neukladal žiadne povinnosti. Dodal, že z dikcie výroku rozsudku vyplýva, že dňom právoplatnosti rozsudku sa rozhodnutie MF SR č. 043/1998/SAN z 09. 12. 1998 zrušuje v celom rozsahu s účinkami ex tunc ku dňu jeho vydania a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. Z listu ministra financií zo dňa 09. 05. 2005 mu bolo súčasne známe, že MF SR žiadne nové rozhodnutie nevydalo.

Z uvedeného vyhodnotil, že žalovaný bol povinný v zmysle § 64 ZoCP vykonať na základe právoplatného rozsudku opravu chybného zápisu, ku ktorému došlo 09. 12. 1998 (nie spätnú zmenu majiteľa akcií) vo svojej evidencii ku dňu, keď sa chybný zápis vykonal a obnoviť právny stav pred vydaním zrušeného rozhodnutia, a zapísať na účet žalobcu údaj o vlastníctve 98 akcií od 08. 10. 1998 do dňa zrušenia emisie 31. 01. 2000. Splneniu uvedenej povinnosti nemohlo brániť ani ustanovenie § 11 ZoCP (resp. § 17 zák. č. 566/2001 Z. z.), pretože zákazom vykonania opravy chybného zápisu, alebo doplnenia neúplnosti podľa § 64, by sa mohol v evidencii zafixovať nezákonný stav. Prvostupňový súd označil za nepravdivé

tvrdenie žalovaného o neexistencii evidencie v dôsledku premeny podoby akcií, dôvodiac povinnosťou žalovaného viesť účet majiteľa cenných papierov až do jeho zrušenia, čo však v konaní nebolo preukázané.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa dospel k záveru, že niet pochybností o tom, že žalobca nadobudol 98 akcií emitenta T., a. s., v súlade so zákonom. K zmene vlastníctva akcií nemohlo dôjsť, keďže vlastníci akcií neurobil taký právny úkon, a ani nenastala taká právna skutočnosť, s ktorou zákon zmenu vlastníctva spája. Protiprávnym úkonom žalovaného však došlo 09. 12. 1998 k odpísaniu akcií z evidencie, vedenej žalovaným, ktorá vlastníctvo formálne osvedčuje a umožňuje výkon všetkých práv z vlastníctva akcií vyplývajúcich. Žalovaný konal protiprávne aj tým, že na základe právoplatného rozsudku NS SR sp. zn. 4Sž 143/01 zo dňa 28. 05. 1998 nevykonal podľa § 64 ZoCP (resp. § 108 zák. č. 566/2001 Z. z.) opravu chybného zápisu na účte majiteľa cenných papierov ku dňu, keď sa chybný zápis vykonal. Preto žalovaný podľa § 89 ZoCP zodpovedá za škodu spôsobenú porušením povinností podľa tohto zákona, ktorá sa spravuje úpravou náhrady škody podľa Obchodného zákonníka, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Prvostupňový súd nepovažoval zmenu podoby akcií a následne určité zmeny v spôsobe vedenia evidencie za okolnosti vylučujúce zodpovednosť žalovaného, teda za také okolnosti, ktoré by bránili žalovanému splniť jeho povinnosti vyplývajúce zo zákona. Poukázal na právny a faktický význam vedenia príslušnej evidencie podľa ZoCP. Uviedol, že spôsob vedenia evidencie - ako zákonom predpokladaného systému zapisovania skutočností deklaratórneho významu - nemôže byť na ujmu majiteľa cenného papiera ani emitenta, keďže zásadným spôsobom dopadá na možnosť dispozície s predmetom vlastníctva. Dospel preto k záveru, že ustanovenia § 11 a 64 ZoCP upravujú rôzne situácie s tým, že ustanovenie § 11 nemôže predstavovať prekážku vykonať opravu chybného zápisu v zmysle § 64 kedykoľvek bez časového a vecného obmedzenia. Nemôže byť cieľom zákonného ustanovenia zafixovať nezákonný stav. Za nepreukázané považoval tiež to, že uprednostnenie postupu podľa § 11 a nevykonanie opravy chybného zápisu podľa § 64 zo strany žalovaného, malo za následok absenciu zápisu zákonného stavu, v dôsledku čoho neboli žalobcovi vydané akcie v zmenenej listinnej podobe a emitent týchto akcií nekonal s ním ako s akcionárom.

Výkladom ustanovenia § 89 ZoCP v nadväznosti na ustanovenie § 757 Obch. zákonníka a v spojitosti s ustanoveniami § 373 a § 374 Obch. zákonníka, súd prvého stupňa zhodnotil, že protiprávnymi úkonmi žalobcu bolo odpísanie akcií z účtu majiteľa cenných

papierov 09. 12. 1998 a nevykonanie opravy tohto chybného zápisu na základe právoplatného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sž 143/01. Poukázaním na škodu, ktorá predstavuje majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch, a to ako skutočnú škodu alebo ušlý zisk, skonštatoval, že v danom prípade majetková ujma predstavuje ušlý zisk, keďže nedošlo k zväčšeniu majetku poškodeného, ktoré nebyť protiprávneho konania žalovaného, bolo možné vzhľadom na okolnosti odôvodnene očakávať. Valné zhromaždenie spoločnosti T., a. s., B. schválilo 29. 05. 2003 výplatu dividend za rok 2002 v sume 105.263,13 Sk na jednu akciu. Škoda v tomto konaní teda predstavuje celkovú sumu 10.315.774,- Sk, ktorú by bol vlastník akcií získal, nebyť protiprávneho konania žalovaného. V danom prípade žalovaný vymazal údaje o vlastníctve akcií z účtu majiteľa cenných papierov a tiež z registra emitenta spoločnosti T., a. s., a nevykonal opravu tohto chybného zápisu v súlade so zákonom, následkom čoho neboli žalobcovi odovzdané akcie v zmenenej listinnej podobe. Preto nemohol vo vzťahu k emitentovi akcií spoločnosti T., a. s., uplatňovať svoje akcionárske práva, napr. podať žalobu o vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ktoré rozhodlo o premene podoby akcií, nemohol uplatniť nárok na vyplatenie dividend za rok 2002, ale ani žiadny nárok na náhradu škody.

Po takto vykonanom dokazovaní súd prvého stupňa dospel k záveru o dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody v sume 10.315.774,- Sk.

Pri priznaní úrokov z omeškania vychádzal súd prvého stupňa z ustanovenia § 369 v spojení s ustanovením § 502 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31. 01. 2004. V odôvodnení poukázal na to, že žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 13 % ročne podľa § 369 Obch. zákonníka v znení účinnom od 01. 02. 2004 (3 % základná úroková sadzba NBS + 10 %). Avšak vzhľadom na to, že nárok na náhradu škody, ktorý je predmetom sporu, mohol vzniknúť najskôr po rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti T., a. s., o vyplatení dividend, teda po 29. 05. 2003, bolo pri uplatnení úroku z omeškania potrebné postupovať podľa § 369 v spojení s § 502 Obch. zákonníka v znení účinnom do 31. 01. 2004. Preto priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,07 % ročne, čo predstavuje priemerný úrok v roku 2003 zvýšený o 1 %.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že k ich náhrade v sume 81.423,- Sk zaviazal neúspešného žalovaného na účet právneho zástupcu žalobcu.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 3Ob0/2/2007-307 zo 07. augusta 2008, právoplatným 02. septembra 2008, zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 17Cb/118/2003-211 z 30. októbra 2006, tak, že žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP tak, že zaviazal neúspešného žalobcu zaplatiť úspešnému žalovanému trovy konania v sume 804.491,- Sk. Odvolanie žalobcu proti výroku o trovách prvostupňového konania odmietol.

V úvode odôvodnenia svojho zmeňujúceho rozhodnutia odvolací súd zhrnul argumentáciu prvostupňového súdu, podľa ktorého spočívala protiprávnosť konania žalovaného v tom, že realizoval Rozhodnutie Ministerstva financií Slovenskej republiky o uložení opatrenia na nápravu zistených nedostatkov č. 043/1998/SAN z 09. decembra 1998, ktorým mu bolo uložené do troch dní od jeho doručenia uviesť do pôvodného stavu, t. j. do stavu platného pred 09. októbrom 1998, evidenciu majiteľa – M.– ako jediného majiteľa akcií, vydaných spoločnosťou T., a. s., B., identifikačné číslo emisie X., séria X., ako aj evidenciu registra emitenta, ktorým je spoločnosť T., a. s., B.. Opravu v zápisoch, týkajúcich sa evidencie majiteľa účtu a registra emitenta, bol žalovaný povinný vykonať ku dňu, kedy sa chybný zápis vykonal. Uvedené rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vydaným pod sp. zn. 4SŽ/143/2001. Protiprávnosť konania žalovaného je, podľa súdu prvého stupňa, daná aj tým, že po zrušení rozhodnutia Ministerstva financií nevykonal opatrenia smerujúce k obnoveniu pôvodného stavu na účte žalobcu ako majiteľa cenných papierov.

Tento záver prvostupňového súdu podrobil kritike odvolací súd. Ozrejmiac najskôr, že protiprávnosť úkonu spočíva v porušení povinnosti stanovenej zmluvou alebo zákonom, uviedol, že v danom prípade žalovaný realizoval rozhodnutie vydané v správnom konaní, ktorým mu Ministerstvo financií, ako štátny orgán vykonávajúci dozor nad kapitálovým trhom v zmysle § 83 ods. 2 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov, uložilo povinnosť vykonať opatrenia na nápravu zistených nedostatkov. Mal za to, že splnenie vykonateľného rozhodnutia štátneho orgánu, vydaného postupom podľa príslušných ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, zo strany účastníka správneho konania nemožno považovať za protiprávne konanie. Podľa odvolacieho súdu, neobstojí ani tvrdenie, že v prípade pochybností o správnom konaní uvedeného rozhodnutia mohol podať žalovaný proti nemu opravný prostriedok,

keďže podanie opravného prostriedku je právom, nie však povinnosťou účastníka konania. Nebolo preto preukázané splnenie uvedeného predpokladu pre priznanie práva na náhradu škody.

Odvolačný súd poukázal na to, že dňom 31. januára 2000 došlo k zmene podoby akcií emitenta T., a. s., zo zaknihovaných na listinné. Ako vyplýva z ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch, žalovaný bol povinný do 30 dní odo dňa, keď dostal od emitenta oznámenie o premene podoby akcií, odovzdať emitentovi výpis z jeho registra podľa § 63 ods. 1 písm. b), a to v rozsahu evidovaných údajov týkajúcich sa cenného papiera, ktorého podoba sa premieňa. Od okamihu splnenia tejto povinnosti už žalovaný nemohol vykonávať vo svojej evidencii bez pokynu emitenta žiadane zápisy týkajúce sa cenného papiera, ktorého podoba sa premieňa, keďže zákonom daný charakter evidencie cenných papierov takýto postup neumožňuje.

K ďalšiemu predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu, ktorým je vznik škody, odvolací súd pripomenul, že škodou je majetková ujma vyčísliteľná v peniazoch, ktorá sa môže prejaviť vo forme skutočnej škody alebo ušlého zisku. Ušlý zisk je v peniazoch vyjadriteľná majetková ujma spočívajúca v tom, že nedošlo k zväčšeniu majetku poškodeného v dôsledku porušenia právnej povinnosti. Podľa žalobcu ušlý zisk predstavuje v danom prípade hodnotu dividendy vyplatené akcionárom spoločnosti T., a. s., B., v roku 2002. Odkazom na ustanovenie § 178 ods. 1 Obch. zákonníka pojednávajúceho o tom, že akcionár má právo na podiel na zisku spoločnosti (dividendu), ktorý valné zhromaždenie podľa výsledku hospodárenia určilo na rozdelenie, odvolací súd demonštroval, že napriek tomu, že sa žalobca považuje za akcionára spoločnosti T., a. s., tým, že preukazuje vlastníctvo 98 kusov akcií tejto spoločnosti zmenovým výpisom z účtu majiteľa cenných papierov ku dňu 09. októbru 1998, nepreukázal, či došlo k uplatneniu jeho práva (ako akcionára) na vyplatenie dividendy voči spoločnosti, vyplývajúceho z ustanovenia § 178 ods. 1 Obch. zákonníka, a rovnako ani prípadnú nevymáhateľnosť tohto práva. Odvolací súd preto dospel k záveru, že nebol preukázaný ani tento predpoklad vzniku práva na náhradu škody.

Nesplnenie ani tretieho predpokladu vzniku práva na náhradu škody, ktorým je príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, mal odvolací súd za preukázané zo skutkových zistení v predmetnej veci.

Uvedené dôvody viedli odvolací súd k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci

prvostupňovým súdom a potrebe zmeny napadnutého rozsudku podľa § 220 OSP tak, že žalobu zamietol.

Odvolanie žalobcu proti výroku o trovách prvostupňového konania v časti týkajúcej sa nepriznania náhrady súdneho poplatku za žalobu, ktorý v čase rozhodovania súdu prvého stupňa ešte nebol zaplatený, odvolací súd odmietol podľa § 218 OSP dôvodiac jeho bezpredmetnosťou vzhľadom k výsledku odvolacieho konania.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca napádajúc rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odvodil z ustanovenia § 238 ods. 1 OSP (dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej). Dôvodnosť dovolania vzhliadol v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c) OSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Súčasne navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Dovolacím petitom sa domáhal zrušenia rozsudku odvolacieho súdu a vrátenia veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Opodstatnenosť svojho dovolania oprel o tvrdenia, že žalobca je akcionárom spoločnosti T., a. s., s počtom 98 kusov akcií tejto spoločnosti a podielom na jej základom imaní vo výške 5,51 %. Túto skutočnosť mal za nespornú tak súdu prvého stupňa, ako aj odvolací súd. Za účtovný rok 2002 vyplatil T., a. s., riadne dividendy vo výške 200.000.000,- Sk, z toho 102.000.000,- Sk M. a ostatok spoločnosti Y. F. B., A., H.. Dividendy boli vyplatené tým osobám, ktoré boli zapísané v zozname akcionárov T., a. s., vedenom žalovaným. Žalobcovi za účtovný rok 2002 dividendy vyplatené neboli, lebo žalobca v zozname akcionárov T., a. s., nebol vinou žalovaného zapísaný, a preto podal dňa 22. decembra 2003 na Krajský súd v Bratislave žalobu o náhradu škody proti žalovanému pôvodne vo výške 10.000,- Sk, ktorý rozšíril na sumu 10.315.774,- Sk po tom, čo Ministerstvo hospodárstva SR listom z 25. apríla 2006 oznámilo výšku vyplatených dividend. Predmetom sporu je teda náhrada škody (ušlého zisku) predstavujúca nevyplatený podiel na dividendách žalobcovi, ako akcionárovi spoločnosti T., a. s., za účtovný rok 2002 vo výške 10.315.774,- Sk s príslušenstvom.

Dovolateľ poukázal na to, že žalovaný je právnickou osobou zriadenou na vykonávanie špecifických činností v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom. Dňa 09. decembra 1998 bolo žalovanému doručené

rozhodnutie Ministerstva financií SR č. 043/1998/SAN zo dňa 9. decembra 1998, ako kontrolného orgánu, ktoré ukladá žalovanému povinnosť vykonať vo svojej evidencii opravu na účte M. a v registri emitenta T., a. s., ku dňu 09. októbru 1998 tak, že jediným majiteľom akcií T., a. s., je M.. Žalovaný dňa 9. decembra 1998 zaregistroval zmenu osoby majiteľa 98 kusov akcií T., a. s., prechodom cenného papiera (kód služby 008 – prechod cenného papiera) na ťarchu účtu žalobcu a v prospech M.. Túto zmenu zároveň vykonal aj v registri emitenta T., a. s.. Tieto skutkové okolnosti sú nesporné, žalovaný ich v priebehu konania nespochybnil, čo napokon nie je ani možné, lebo sú preukázané výpismi z účtu žalobcu, ktoré vyhotovil žalovaný.

V súlade s ustanovením § 56 ods. 1 písm. a) zákona o cenných papieroch, je žalovaný povinný evidovať zaknihované cenné papiere, zmeny ich majiteľov a ďalšie údaje, ktoré sa ich týkajú, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Dovolateľ uviedol, že ustanovenie § 64 zákona o cenných papieroch ukladalo žalovanému povinnosť vykonať vo svojej evidencii opravu alebo doplnenie na základe námietky emitenta, majiteľa účtu alebo osoby organizujúcej verejný trh, ak ju uzná za oprávnenú, ako aj na základe právoplatného súdneho rozhodnutia, v zmysle § 65 aj z vlastného podnetu, pokiaľ vo svojej evidencii zistí chybu alebo neúplnosť. Zmeny osoby majiteľa cenného papiera boli upravené v § 7, § 17 a nasl. (prevod cenného papiera) a v § 68 (prechod cenného papiera) zákona o cenných papieroch. Zaregistrovať zmenu osoby majiteľa cenného papiera na príkaz kontrolného orgánu a na základe jeho rozhodnutia, či vykonať opravu v evidencii (§ 64) na príkaz kontrolného orgánu, zákon o cenných papieroch nepripúšťa.

Voči rozhodnutiu č. 043/1998/SAN z 9. decembra 1998 mal žalovaný možnosť podať opravný prostriedok – rozklad. Dovolateľ upozornil na to, že odvolací súd vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí tvrdí, že podanie opravného prostriedku je právom, nie však povinnosťou účastníka konania. V tejto súvislosti dovolateľ zastáva názor, že v prípade, že kontrolný orgán uloží kontrolovanému subjektu opatrenie, ktorého realizácia je hrubým porušením zákona, ktorým sa tento kontrolovaný subjekt vo svojej činnosti riadi, je podanie opravného prostriedku povinnosťou účastníka konania. Rozhodnutie uložené v správnom konaní nie je direktívnym príkazom bez možnosti účastníka konania brániť sa uloženiu povinnosti, o ktorej vie, že ňou spôsobí škodu. Pravidlo, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí, platí aj v tomto prípade bezozbytku (§ 415 Občianskeho zákonníka). Bolo na vôli žalovaného

rozhodnúť, či bude rešpektovať zákon o cenných papieroch, a proti rozhodnutiu č. 043/1998/SAN z 09. decembra 1998 podá rozklad, alebo či splní toto rozhodnutie kontrolného orgánu. Žalovaný dňa 9. decembra 1998 nevykonal opravu tak, ako mu ukladal kontrolný orgán, ale zaregistroval zmenu osoby majiteľa 98 akcií T., a. s., prechodom v rozpore s ustanovením § 68 zákona o cenných papieroch. Žalovaný teda nesplnil vykonateľné rozhodnutie kontrolného orgánu. Na tomto mieste dovolateľ zdôraznil, že úkon je protiprávny, ak ním bola porušená právna povinnosť. Právna povinnosť žalovaného bola daná ustanovením § 56 ods. 1 písm. a) zákona o cenných papieroch. Preto označil za nesprávny právny záver odvolacieho súdu produkovaný v odôvodnení jeho zmeňujúceho rozhodnutia, že splnenie vykonateľného rozhodnutia štátneho orgánu vydaného postupom podľa príslušných ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. zo strany účastníka správneho konania nemožno považovať za protiprávne konanie.

Ďalej dovolateľ zdôraznil, že Ministerstvo financií SR, ako orgán štátneho dozoru, bol povinný vykonávať dozor nad dodržiavaním zákona o cenných papieroch strediskom (§ 83 ods. 2). Ak pri výkone štátneho dozoru ministerstvo zistí, že osoba uvedená v § 82 ods. 1 porušuje povinnosti uložené týmto zákonom, uloží opatrenia na nápravu zistených nedostatkov (§ 86 ods. 2 písm. a/). Orgán štátneho dozoru v rámci dohľadu nad dodržiavaním zákona uložil kontrolovanému orgánu opatrenie na nápravu zistených nedostatkov, ktorého realizácia je hrubým porušením zákona o cenných papieroch. Takéto rozhodnutie nebolo pre žalovaného, ktorý je autonómnym subjektom práva, záväzná. Táto skutočnosť bola potvrdená aj bývalým ministrom financií SR listom č. MF/14694/2005-2C z 09. mája 2005, ktorý výslovne uviedol, že SCP bolo pri výkone svojej činnosti v zmysle zákona o cenných papieroch autonómnym subjektom práva, ktorého vôľu nebolo možné nahradiť právnym aktom MF SR. Ministerstvo financií SR uložilo žalovanému povinnosť porušiť zákon o cenných papieroch a žalovaný bez toho, aby podal proti takémuto rozhodnutiu opravný prostriedok, „horlivo“ plní účel rozhodnutia kontrolného orgánu – zbaviť žalobcu akcií T. a. s. – avšak povinnosť vykonať „opravu vo svojej evidencii“ žalovaný pozmení a zaregistruje prechod – teda zmenu osoby majiteľa cenného papiera v zmysle § 68 zákona o cenných papieroch. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, označil toto konanie žalovaného ako „splnenie vykonateľného rozhodnutia“. Tento záver odvolacieho súdu považoval dovolateľ nielen za nesprávne právne posúdenie veci, ale aj za svojvôľu súdu pri výklade a aplikácii zákona. Označil ho za arbitrárny. Zároveň zastal názor, že tento výklad

zásadne poprel účel a význam zákona o cenných papieroch, Obchodného zákonníka a Ústavy Slovenskej republiky.

Dovolateľ je presvedčený, že žalovaný konal protiprávne dňa 09. decembra 1998 tým, že v rozpore so zákonom zaregistroval na ťarchu žalobcu zmenu osoby majiteľa 98 kusov akcií T., a. s., prechodom, a tieto akcie taktiež v rozpore so zákonom pripísal v prospech účtu M.. Pokiaľ by aj žalobca pripustil, že žalovaný splnil vykonateľné rozhodnutie kontrolného orgánu, o ktorom vedel, že jeho realizácia poruší zákon o cenných papieroch, potom spôsobil žalobcovi škodu spoločne a nerozdielne s kontrolným orgánom - Ministerstvom financií SR, a preto v tomto spore je nepochybne pasívne legitimovaný (§ 383 Obch. zákonníka). V tomto videl dovolateľ nepochybnosť protiprávneho úkonu žalovaného.

Za podobne nesprávny a aj rozporuplný označil dovolateľ aj iný záver odvolacieho súdu, ktorý najprv tvrdí odkazom na ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb., že po zmene podoby akcií emitenta T., a. s., zo zaknihovaných na listinné, ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. neumožňovalo žalovanému vykonávať vo svojej evidencii žiadne zápisy týkajúce sa cenného papiera, ktorého podoba sa premieňa. Ďalej však odvolací súd nad rámec § 11 ods. 1 uvádza, že: „... žalovaný nemohol vykonávať vo svojej evidencii bez pokynu emitenta žiadne zápisy ...“. Z tohto dôvodu žalobcovi nie je zrejmý záver súdu, či žalovaný nemohol vo svojej evidencii vykonávať žiadne zápisy, alebo mohol vykonávať len zápisy na pokyn emitenta. Možnosť vykonať zápis po predložení právoplatného rozhodnutia súdu už odvolací súd nepripúšťa. Tento výklad ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. vyhodnotil dovolateľ ako nesprávny, opomínajúci ustanovenie § 64 tohto zákona.

Podľa názoru dovolateľa, žalovaný v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. nesmel vykonávať žiadne zápisy v evidencii (ani na pokyn emitenta) po odovzdaní výpisu z registra emitenta emitentovi v súvislosti s premenou podoby cenného papiera. Poznamenal pritom, že táto povinnosť neplatí, pokiaľ nastane situácia riešená v ustanovení § 64 zákona. Chybu alebo neúplnosť vo svojej evidencii je žalovaný povinný opraviť alebo doplniť kedykoľvek, ak obdrží námietku, ktorú uzná za oprávnenú alebo keď je mu predložené právoplatné súdne rozhodnutie. Účelom tohto zákonného ustanovenia je zabrániť fixovaniu nesprávneho alebo neúplného zápisu v evidencii žalovaného. Dovolateľ sa preto domnieva, že žalovaný konal protiprávne aj vtedy, keď po predložení právoplatného súdneho rozhodnutia odmietol opraviť či doplniť údaj o vlastníctve 98 kusov akcií T., a. s., žalobcom tak na účte žalobcu, ako aj v registri emitenta T., a. s..

Dovolateľ nesúhlasil ani s názorom odvolacieho súdu o nepreukázaní vzniku škody, ako ďalšieho predpokladu vzniku zodpovednosti žalovaného za náhradu škody. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka a konštatoval, že žalobca nepreukázal, či došlo k uplatneniu tohto práva voči spoločnosti a rovnako ani prípadnú vymáhateľnosť tohto práva. Odkazom na ustanovenia § 155 ods. 1 a § 156 ods. 6 veta štvrtá Obchodného zákonníka dovolateľ argumentoval, že zápis akcionára do zoznamu akcionárov je rozhodujúci, pokiaľ ide o uplatnenie práva akcionára vo vzťahu k spoločnosti. Ide o prelomenie zásady, že práva akcionára, ako spoločníka spoločnosti, sú spojené s akciou – cenným papierom. Ak spoločnosť vydala akcie na meno, osobou oprávnenou uplatňovať práva akcionárov vo vzťahu k spoločnosti je osoba zapísaná v zozname akcionárov. Ozrejmil, že žalovaný odovzdal spoločnosti T., a. s., dňa 10. decembra 1998 výpis z registra emitenta podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona o cenných papieroch, na ktorom bol uvedený jediný majiteľ akcií T., a. s., a to M.. T., a. s., dňa 11. decembra 1998 emitoval jedinou hromadnú akciu na meno M., odovzdal ju M. a zabezpečil zápis do zoznamu akcionárov len tejto osobe. Žalobca márne vyzýval T., a. s., aby zabezpečila jeho zápis do zoznamu akcionárov spoločnosti T., a. s.. Splnenie tejto povinnosti sa preto žalobca musel domáhať súdnou cestou, a to žalobou podanou 21. novembra 2003 na Krajský súd v Bratislave, ktorá je prejednávaná pod sp. zn. 7Cbs/86/2005 a nebola rozhodnutá na prvom stupni do podania tohto dovolania. Nárok žalobcu na zaplatenie dividend vo výške 10.315.774,- Sk, ako riadnych dividend za účtovný rok 2002, bol v čase rozhodovania odvolacieho súdu voči T., a. s. premlčaný. Dovolateľ poznamenal, že u náhrady škody voči tejto spoločnosti absentuje protiprávnosť konania, spoločnosť vyplatila dividendy v plnej výške osobám zapísaným v zozname jej akcionárov, tak, ako jej ukladá zákon. Žalobca v priebehu konania vyzýval žalovaného, aby opravil zápis vo svojej evidencii tak, že žalobca bol aj v čase premeny podoby akcií akcionárom T., a. s., ktorý vlastní 98 kusov akcií s tým, že si uplatní právo na zaplatenie dividend voči spoločnosti T., a. s., a žalobu voči nemu vezme späť. Žalovaný opravu zápisu vo svojej evidencii odmietol vykonať. Nárok žalobcu na zaplatenie dividend je preto voči T., a. s., nevymáhateľný. Žalobca v zozname akcionárov spoločnosti T., a. s., nie je zapísaný len v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, a preto voči tejto spoločnosti nemôže vykonávať práva spojené s akciou.

Zo všetkých uvedených dôvodov považuje dovolateľ žalobu o náhradu škody voči žalovanému za oprávnenú v celom rozsahu, a preto žiada dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

K dovolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril. Súd prvého stupňa mu zaslal dovolanie na vyjadrenie Výzvou zo dňa 30. 12. 2009 (č. 1. 479) a právny zástupca žalovaného ju prevzal dňa 07. 01. 2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 OSP), a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 OSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 OSP platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 OSP) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 OSP), alebo rozsudok odvolacieho súdu potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 OSP). Nakoľko v prejednávanej veci odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu možno vyvodiť z ustanovenia § 238 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá OSP, ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 OSP, ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 OSP. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo

uznesení), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ OSP, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 OSP vylúčené. Dovolateľ nenamietal výskyt žiadnej z vád uvedených v § 237 OSP, a ani dovolací súd zo svojej úradnej povinnosti nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania pojatej v tomto zákonnom ustanovení.

Žalobca v dovolaní poukazuje na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd však po preskúmaní veci nevzhladol existenciu tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP.

Pod nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

V danom prípade došlo zo strany odvolacieho súdu, vzhľadom na ním dostatočne zistený skutkový stav, k správnej aplikácii príslušných zákonných ustanovení na tento prípad, ako aj k ich adekvátnemu výkladu. Dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je bez pochybení, ktoré by bolo možné subsumovať pod ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c) OSP. Odvolací súd vychádzal pri formulovaní záverov svojho rozhodnutia zo správne zisteného skutkového stavu a vydal rozhodnutie spočívajúce na správnom právnom posúdení veci. Dovolací súd konštatuje dostatočné vysporiadanie sa odvolacieho súdu s vykonanými dôkazmi, čoho následkom bolo adekvátne právne posúdenie veci. Dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spĺňa atribúty správneho a zákonného rozhodnutia. Odvolací súd náležite zhodnotil, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, a preto odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zmenil s odkazom na ustanovenie § 220 OSP tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd, s patričnou zodpovednosťou vyplývajúcou mu z ustanovenia § 132 OSP, hodnotil každý dôkaz jednotlivo a zároveň všetky dôkazy v ich

vzájomnej súvislosti, prihliadajúc pritom starostlivo na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci konania.

Z triády predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka, ktorými sú: a) protiprávny úkon, b) vznik škody, a c) príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody, sa nepodarilo poškodenému, čiže žalobcovi, preukázať ani jeden.

Za protiprávny úkon pokladal prvostupňový súd konanie žalovaného spočívajúce v realizácii Rozhodnutia Ministerstva financií SR o uložení opatrenia na nápravu zistených nedostatkov č. 043/1998/SAN z 09. 12. 1998, ktorým mu bolo uložené do 3 dní od jeho doručenia uviesť do pôvodného stavu, tzn. do stavu platného pred 9. 10. 1998, evidenciu majiteľa – M., ako jediného majiteľa akcií vydaných spoločnosťou T., a.s., B., IČO: X., identifikačné číslo emisie: X., séria X., ako aj evidenciu registra emitenta, ktorým je spoločnosť T., a. s., B.. Keďže protiprávnosť úkonu spočíva v porušení povinnosti stanovenej zmluvou alebo zákonom, nemožno v danom prípade konanie žalovaného, ktorým iba realizoval rozhodnutie vydané v správnom konaní, označiť za protiprávne konanie.

Poškodený (žalobca) nepreukázal ani druhý predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, a to vznik škody. Podľa žalobcu predstavoval ušlý zisk hodnotu dividendy vyplatenej akcionárom spoločnosti T., a. s., B., v roku 2002. V konaní žalobca preukazoval vlastníctvo 98 kusov akcií spoločnosti T., a. s., B., zmenovým výpisom z účtu majiteľa cenných papierov ku dňu 09. 10. 1998. Z ustanovenia § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že právo na vyplatenie dividendy má akcionár voči spoločnosti. Odvolací súd správne upozornil na to, že žalobca, napriek tomu, že sa považuje za akcionára spoločnosti T., a. s., B., nepreukázal, či došlo k uplatneniu tohto práva voči spoločnosti a taktiež nepreukázal ani prípadnú vymáhateľnosť tohto práva.

Neexistencia tretieho predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu – príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody, je zjavná z nepreukázania dvoch predošlých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, t. j. z nepreukázania protiprávneho úkonu a nepreukázania vzniku škody.

Z nepreukázania protiprávneho konania žalovaného, vzniku škody, a logicky ani kauzálného nexusu medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody, odvolací súd správne

vyvodil neexistenciu primárnych predpokladov pre priznanie práva na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka vo forme ušlého zisku predstavujúceho nevyplatený podiel na zisku žalobcovi, ako akcionárovi spoločnosti T., a. s., B., za účtovný rok 2002 vo výške 10.315.774,- Sk.

Dovolací súd sa nestotožnil s dôvodom dovolania uvádzaným dovolateľom, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci z pohľadu ním vznesených námietok. Dôvody, ktoré viedli odvolací súd k zmene rozsudku prvostupňového súdu tak, že žaloba sa zamietla, boli odvolacím súdom dostatočne objasnené v odôvodnení jeho rozhodnutia.

Z uvedeného je evidentné, že v danom prípade nie je daná existencia dovolateľom uvedeného dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP. Z úradnej povinnosti nebola zistená ani žiadna z väd konania v zmysle § 237 OSP, pre ktorú by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Konštatujúc nedôvodnosť dovolania žalobcu, argumentujúc pritom správnosťou a zákonnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie podľa § 243b ods. 1 OSP zamietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP tak, že nepriznal úspešnému žalovanému trovy dovolacieho konania, nakoľko mu žiadne nevznikli (nepodal vyjadrenie k dovolaniu žalobcu, ani nebol účastný na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia dovolacieho súdu).

K uvedeným záverom dovolací päťčlenný senát dospel jednohlasne.

Poučenie : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. októbra 2013

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Helena Farkašová